

ČESKÁ SPRÁVA
SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ

KOMU A ZA JAKÝCH PODMÍNEK NÁLEŽÍ OTCOVSKÁ POPORODNÍ PÉČE – OTCOVSKÁ

Co je to otcovská?

Od 1. února 2018 lze žádat o novou dávku nemocenského pojištění – otcovskou. Tato krátkodobá dávka umožňuje tatínkům zůstat doma s miminkem po jeho narození. Nastoupit na dávku mohou v období šesti týdnů ode dne narození dítěte. Náleží rovněž otci, jehož dítě se narodilo mrtvé nebo zemřelo v období 6 týdnů ode dne narození.

Jaké jsou podmínky pro nárok na otcovskou?

Základní podmínkou nároku na otcovskou je účast na nemocenském pojištění, tj. např. trvání zaměstnání, které založilo účast na pojištění v době nástupu na tuto dávku (z příjmu ze zaměstnání je odváděno pojistné na sociální zabezpečení). U osob samostatně výdělečně činných (OSVČ) musí být pro nárok na otcovskou splněna podmínka dobrovolné účasti na nemocenském pojištění OSVČ aspoň po dobu 3 měsíců bezprostředně předcházejících dni nástupu na otcovskou. OSVČ nesmí v době pobírání této dávky vykonávat osobně samostatnou výdělečnou činnost. Kromě tatínků může mít nárok na otcovskou také pojištěnec (muž i žena), jenž pečuje o dítě, které převzal do

péče nahrazující péči rodičů na základě rozhodnutí příslušného orgánu, pokud dítě ke dni převzetí do péče nedosáhlo 7 let věku.

Důležité: Otcovská náleží, jen nastal-li nástup na otcovskou v období šesti týdnů ode dne narození dítěte nebo jeho převzetí do péče (pokud by narozené dítě bylo v tomto období hospitalizováno ze zdravotních důvodů na straně dítěte nebo matky, je nástup možný po ukončení pobytu v nemocnici, období pro nástup se o dny hospitalizace prodlouží). Otcovská z důvodu úmrtí dítěte náleží, pokud nástup na tuto otcovskou nastal v období 6 týdnů ode dne narození dítěte. I zde platí, že pokud by bylo narozené dítě hospitalizováno ze zdravotních důvodů na straně dítěte nebo matky dítěte, lhůta pro nástup na otcovskou z důvodu úmrtí dítěte se o tyto dny hospitalizace prodloužuje. Bylo-li by však výsledné období pro nástup na otcovskou z důvodu úmrtí dítěte kratší než 2 týdny ode dne úmrtí dítěte, otcovská náleží, pokud nástup na tuto otcovskou nastal v období 2 týdnů ode dne úmrtí dítěte. Den nástupu si určí otec podle své potřeby.

Po jak dlouho dobu je otcovská vyplácena?

Dávka se poskytuje maximálně 2 týdny (14 kalendářních dnů) ode dne nástupu na otcovskou. Nástup na otcovskou si otec určí sám v období šesti týdnů ode dne narození dítěte. V případě, že jsou dítě či matka ze zdravotních důvodů hospitalizováni, lhůta pro nástup na otcovskou se o tyto dny hospitalizace prodlužuje. Výplatu dávky nelze přerušovat, nelze ji čerpat po jednotlivých dnech. Otcovská při péči o dítě náleží jen jednou, a to i v případech, kdy rodič pečuje o dvojčata či více dětí. Otcovská z důvodu úmrtí dítěte náleží jen jednou i v případě, že se současně narodí více mrtvých dětí.

Na čem závisí výše otcovské?

Výše otcovské činí 70 % redukováného denního vyměřovacího základu (DVZ) za kalendářní den. Denní vyměřovací základ se zpravidla zjišťuje z příjmu za 12 kalendářních měsíců před nástupem na dávku. U OSVČ se vychází z úhrnu měsíčních základů pojistného v rozhodném období před nástupem na dávku. Průměrný denní příjem se upravuje (redukuje) pomocí tříredukčních hranic. DVZ se tedy stanovuje stejným způsobem jako u peněžité pomoci v mateřství.

Kalkulačka pro výpočet otcovské je k dispozici na [webových stránkách MPSV](#).

Jaké doklady jsou potřeba?

Nárok na dávku se uplatňuje na tiskopisu [Žádost o dávku otcovské poporodní péče \(otcovskou\)](#), který naleznete na stránkách ePortálu ČSSZ. Žadatel vyplní přední stranu tiskopisu a odešle ho svému

zaměstnavateli, který vyplní druhou stranu. Hospitalizace dítěte, díky které se prodlužuje období možného nástupu na dávku, potvrzuje ošetřující lékař poskytovatele zdravotních služeb lůžkové péče na tiskopisu [Potvrzení o hospitalizaci dítěte ze zdravotních důvodů na straně dítěte nebo matky dítěte](#). Po skončení podpůrčí doby, tj. po uplynutí 14 dnů, zaměstnavatel odešle vyplněný tiskopis společně s tiskopisem [Příloha k žádosti o dávku nemocenského pojištění](#) příslušné OSSZ. OSVČ budou žádost o otcovskou uplatňovat po uplynutí podpůrčí doby přímo u OSSZ, u které jsou registrovány.

Ze zákona je lhůta zpracování (výplaty) dávky od jednoho měsíce od data, kdy OSSZ obdrží kompletní doklady potřebné k její výplatě, která se provádí na bankovní účet nebo složenkou na adresu bydliště.

Komu nárok na otcovskou nevzniká?

Nárok na otcovskou nevznikne, jestliže k nástupu na otcovskou dojde až po zániku pojištění, to znamená, že u otcovské neplatí ochranná lhůta.

Nárok na otcovskou nemají studenti (samotné studium se totiž za dobu pojištění nepovažuje) ani osoby vedené v evidenci úřadu práce. Zaměstnancům, kteří jsou zaměstnáni na základě dohody o provedení práce a jejich měsíční zúčtováný příjem je maximálně 10 000 Kč včetně, nevzniká účast na nemocenském pojištění, tedy ani nárok na otcovskou. Pokud je dítě umístěno v zařízení poskytujícím nepřetržitou péči o děti z jiných než zdravotních důvodů na straně dítěte nebo matky, podpůrčí doba u otcovské končí dnem umístění dítěte do zařízení.

Více informací k dávám nemocenského pojištění s ohledem na konkrétní situaci poskytnou pracovníci OSSZ nebo call centra pro nemocenské pojištění na tel. čísle 800 050 248. Další informace naleznete také na našich webových stránkách: <https://www.cssz.cz/web/cz/otcovska>.

Vydala Česká správa sociálního zabezpečení v březnu 2022.
Aktualizováno v únoru 2024.

